

PRESSEMEDDELELSE

Dansk Center for Herregårdsforskning gør op med tidligere tiders ulighed i historiefortællingen

Med en gennemgribende opdatering af det digitale opslagsværk www.danskeherregaarde.dk får tjenestefolkene nu en fremtrædende plads i historien. Opdateringen er båret af en stor folkelig interesse og nysgerrighed efter historien om ens egne forfædre.

DANSK CENTER FOR
HERREGÅRDSFORSKNING

Randersvej 2
8963 Auning
Danmark

T +45 8648 3001
F + 45 8648 3181
dch@gammelestrup.dk
herregaardsforskning.dk

”Tjenestefolkene er en helt central del af de danske herregårdes historie – ja helt op mod 80-90% af herregårdens mennesker blev udgjort af de ansatte. Alligevel har historien om de ansatte ofte stået i skyggen af fortællingerne om de imponerende hovedbygninger og fine stuer, adelsfolk og herskabsliv. Det vil vi gerne være med til at rette op på, og vi vil gøre vores til, at historien om herregårdenes hushold får den plads i historien, som den fortjener på linje med den traditionelle ejerhistorie”, siger Britta Andersen, der er bestyrelsesformand i Dansk Center for Herregårdsforskning

Som noget helt nyt kan man på den nye danskeherregaarde.dk derfor finde nye formidlingsartikler om tjenestefolkenes liv og vilkår gennem tiden, og alle de 730 danske herregårde er opdateret med viden om 1700-tallets ansatte i de store hovedbygninger og på avlsgårdene.

Herregårdens arbejdende folk

Tanken er, at danskeherregaarde.dk skal være indgangsvinkel til alle facetter af den danske herregårdshistorie, og her udgør tjenestefolkene en helt afgørende del:

”www.danskeherregaarde.dk rummer både generel viden om de danske herregårde og detaljeret viden om hver enkelt af de 730 danske herregårde og deres udvikling over tid. Men der har simpelthen manglet en vigtig brik i historien - nemlig historien om herregårdenes ansatte, der udgjorde langt de fleste af herregårdens mennesker og var forudsætningen for, at de store godser fungerede. Det råder vi bod på nu med en række temaartikler om tjenestefolkenes historie, funktion og vilkår. Samtidig lancerer vi oplysninger fra første trin af en omfattende tyendedatabase -

som i første omgang leverer en landsdækkende oversigt over hver enkelt herregårds ansatte i 1787. Det er oplysninger, der kan findes på danskeherregaarde.dk under hver enkelt af de 730 herregårde på linje med information om bygninger, landskab og ejerhistorie”, forklarer Britta Andersen og understreger, at det store arbejde med tjenestefolkenes historie fortsættes over de kommende år.

Blandt andet vil tyendedatabasen blive udviklet med trin 2 og 3, hvor de nuværende data fra 1787-folketællingen bliver suppleret med yderligere folketællinger fra 1800- og 1900-tallet, så man kan følge udviklingen i herregårdenes hushold over tid. Man vil også på sigt kunne finde kilde- og billedmateriale med tilknytning til tjenestefolk, ligesom Dansk Center for Herregårdsforskning og Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum vil påbegynde en indsamling af viden og beretninger, der knytter sig til de danske herregårdes ansatte. Det betyder, at den almindelig dansker på sigt vil kunne finde historien om sine egne forfædre eller måske oven i købet bidrage med viden om forfædre, der var ansat rundt omkring på herregårdene.

Gå med herregårdshistorien

Udover temaet om tjenestefolk og oplysninger fra tyendedatabasen er den nye danskeherregaarde.dk blevet udvidet med et tema om herregårdenes landskab. Temaet består af en række artikler samt podcasts, som man kan lytte til i forbindelse med gåture i herregårdslandskaber. Ligesom historien om de ansatte arbejder Dansk Center for Herregårdsforskning videre med formidlingen af herregårdslandskabet:

”Danskeherregaarde.dk udvikles nemlig løbende, så den hele tiden er opdateret og til enhver tid fungerer som den centrale platform for viden om de danske herregårdes historie i fortid og nutid”, understreger Britta Andersen.

Tyendedatabasen bygger på oplysninger fra Rigsarkivet. Udviklingen af en nye danskeherregaarde.dk er støttet af Region Midtjylland, Erhvervsfremmebestyrelsen, Norlys, Realdania og Brebølfonden.

For yderligere information om visionerne bag danskeherregaarde.dk kontakt bestyrelsesformand i Dansk Center for Herregårdsforskning Britta Andersen på T 3146 3001 eller ba@gammelestrup.dk. For information om brugen af danskeherregaarde.dk kontakt formidlingsmedarbejder ved Dansk Center for Herregårdsforskning Søren Broberg Knudsen på T 8648 3001 eller sbk@gammelestrup.dk

De bedste hilsener

Dansk Center for Herregårdsforskning

En malkepige malet af Otto Bache 1876. De ansatte i herregårdenes hovedbygninger og på avlsgårdene fylder traditionelt ikke meget i historiefortællingen. Men med den nye danskeherregaarde.dk får tjenestefolkene nu en plads i herregårdshistorien på linje med bygninger, landskaber og godsejere. Maleri fra Nivaagaards malerisamling. Foto: Wikimedia Commons.

Gammel Estrup omkring 1920. Til højre i billedet ses Anna Hoppe, der var stuepige på herregården. Danskeherregaarde.dk udbygges løbende med nye informationer om tjenestefolk ved de danske herregårde gennem tiden. I tiden fra slutningen af 1800-tallet til begyndelsen af 1900-tallet var herregårdenes hushold store, og danskeherregaarde.dk vil i fremtiden indeholde oplysninger om herregårdenes tjenestefolk i denne periode, hvor mange danskere vil kunne finde oplysninger om deres forfædre. Hjemmesidens brugere vil også selv kunne bidrage med viden, når Dansk Center for Herregårdsforskning og Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum påbegynder en indsamling af viden og beretninger, der knytter sig til de danske herregårdes ansatte. Foto: Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum.

Fakta om Dansk Center for Herregårdsforskning

- Dansk Center for Herregårdsforskning er et samarbejde mellem Aarhus Universitet, Nationalmuseet, Arkitektskolen Aarhus og Gammel Estrup.
- Centeret blev oprettet i 2004 og arbejder for at koordinere og styrke forskningen inden for herregårdskultur.
- Centerets drift, forskningsprojekter og øvrige aktiviteter støttes af en lang række fonde og sponsorer.
- Centerets målsætning er at bidrage med samfundsrelevant forskning i og formidling af de danske herregårdes kulturhistorie.
- Centeret ønsker gennem bogudgivelser, konferencer og hjemmeside at synliggøre herregårdene og deres rolle for derigennem at bidrage til en nuancering af opfattelsen af de danske herregårde.
- www.herregaardsforskning.dk